

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședință, judecătorul
judecători

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Eduard Caraman,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Gherman Cibotari împotriva Primăriei Plop Știubei r-nul Căușeni cu privire
la obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren,
împotriva deciziei din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de către Eduard Caraman, ca fiind depusă de o persoană
care nu este în drept să declare apel,

constată:

La 25 august 2017 Gherman Cibotari a depus cerere de chemare în judecată,
ulterior concretizată, împotriva Primăriei Plop Știubei r-nul Căușeni cu privire la
obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu
suprafața de 0,2278 ha amplasat în s. Plop Știubei, r-nul Căușeni.(f.d.4-5, 57)

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 24 noiembrie 1995 prin decizia
Consiliului sătesc Plop Știubei nr.5 i s-a alocat un lot de teren pentru construcția
casei de locuit cu suprafața de 0,2278 ha. Faptul alocării terenului s-a confirmat prin
extrasul din Registrul cadastral al deținătorilor de teren, poziția nr. 302, din
02 mai 2017, eliberat de Primăria satului Plop Știubei.

Gherman Cibotari a menționat că la 02 iunie 2017 a depus în adresa
Primarului satului Plop Știubei o cerere cu privire la eliberarea titlului de
autentificare a dreptului deținătorului de teren. Cererea sa a fost pusă în discuție la
ședința consiliului local, deși ținea de competența Primarului, autoritatea respectivă
i-a refuzat în eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu
suprafața de 0,2278 ha, amplasat în s.Plop Știubei.

Reclamantul consideră refuzul Consiliului sătesc Plop Știubei ca fiind unul
ilegal, deoarece contravine deciziei nr.5 din 24 noiembrie 1995 a Consiliului sătesc
Plop Știubei.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2017 a Judecătorei Căușeni, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Gherman Cibotari. S-a obligat Primăria s. Plop Știubei r-nul Căușeni să elibereze titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, pe numele lui Gherman Cibotari asupra terenului cu suprafața de 0,2278 ha, amplasat în intravilanul Primăriei satului Plop Știubei r-nul Căușeni, acordat prin decizia Consiliului sătesc Plop Știubei nr.5 din 24 noiembrie 1995. (f.d. 61, 85-88)

Instanța de fond a constatat că lui Gherman Cibotari prin decizia nr. 5 din 24 noiembrie 1995 a Consiliului s. Plop Știubei i s-a alocat pentru construcția casei de locuit terenul cu suprafața de 0,2278 ha, însă asupra terenului dat ultimului nu i s-a eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Din acest motiv, instanța de fond a ajuns la concluzia obligării Primăriei s. Plop Știubei r-nul Căușeni să elibereze pe numele lui Gherman Cibotari titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

La data de 13 noiembrie 2017 Eduard Caraman a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 octombrie 2017 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Eduard Caraman, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel. (f.d.118, 119-121)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de apel a reținut că la materialele dosarului nu se regăsește careva act judecătoresc ce ar confirma că Eduard Caraman este parte la procesul dat, fapt ce i-ar acorda ultimului dreptul de a contesta hotărârea instanței de fond. Astfel, instanța de apel a concluzionat că apelul a fost depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 14 martie 2019 Eduard Caraman a declarat recurs împotriva deciziei din 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și hotărârii instanței de fond, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond. (f.d.125-131)

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat, că instanța de apel a interpretat în mod greșit legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei. Instanța de apel a respins cererea de apel depusă de el pe motivul că , a fost depusă de o persoană ce nu era în drept să declare apel, emițând în acest sens o decizie în conformitate cu prevederile art.289-390 Cod de procedură civilă, situație contrară prevederilor legale, ori, potrivit dispozițiilor art.365¹ alin.(2) Cod de procedură civilă în decurs de 10 zile de la repartizarea cererii de apel, completul de judecată care a primit cererea de apel spre examinare verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege, fără înștiințarea participanților la proces. Dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată aplică prevederile art.368 și 369. Prin urmare, instanța de apel trebuia la primirea cererii de apel să constate că a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel și să emită o încheiere de restituire a cererii de apel și nu să emită o decizie de respingerea a apelului.

La 18 aprilie 2019 Gherman Cibotari și Primăria s. Plop Știubei au depus referințe.(f.d.136-137, 139-140)

După cum rezultă din speță, litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257, alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art.258, alin.(3) al Codului administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 noiembrie 2018, publicată pe site-ul Curții de Apel Chișinău la 20 decembrie 2018, expediată prin intermediul oficiului poștal părților la 17 ianuarie 2019 (f.d.132). Astfel, recursul declarat de către Eduard Caraman la 14 martie 2019, se consideră declarat în termen.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 15 mai 2019 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art.194 alin. (2) Cod administrativ în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Verificând cele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează să fie admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea cauzei instanței de apel pe motivul că instanța de recurs în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Instanța de apel a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural.

În fapt, din materialele cauzei rezultă că Gherman Cibotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei Plop Știubei r-nul Căușeni cu privire la

obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 0,2278 ha, amplasat în s. Plop Știubei, r-nul Căușeni.

Instanța de fond prin hotărârea din 13 octombrie 2017 a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Gherman Cibotari, a obligat Primăria s. Plop Știubei r-nul Căușeni să elibereze titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, pe numele lui Gherman Cibotari asupra terenului cu suprafața de 0,2278 ha, amplasat în intravilanul Primăriei satului Plop Știubei, r-nul Căușeni, acordat prin decizia Consiliului sătesc Plop Știubei nr.5 din 24 noiembrie 1995.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 13 noiembrie 2017 Eduard Caraman a depus cerere de apel, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de către Gherman Cibotari, invocând că asupra terenului cu suprafața de 0, 22787 ha amplasat în intravilanul Primăriei satului Plop Știubei, r-nul Căușeni, el deține titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la data de 17 noiembrie 2004 și înregistrat în Registrul bunurilor imobile la data de 10 martie 2005, iar instanța de fond, fără a-l atrage în proces, s-a expus asupra dreptului de proprietate asupra terenului dat în favoarea lui Gherman Cibotari.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 15 noiembrie 2018 a respins apelul declarat de către Eduard Caraman, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, în raport cu criticele formulate în recurs de către Eduard Caraman constată că legalitatea deciziei este viciată.

Prin prisma prevederilor art. 390 alin.(1), lit. e) și f) Cod de procedură civilă decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Instanța de recurs menționează că hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, descriptivă, motivare și dispozitiv. În motivare instanța face o analiză a motivelor de fapt și de drept, pe care-și întemeiază soluția, care trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere, iar între dispozitiv și motivare trebuie să existe concordanță.

Din conținutul deciziei contestate cu recurs de către Eduard Caraman rezultă că instanța de apel în partea motivantă a concluzionat că apelul dat a fost depus de o persoană care nu era în drept să declare apel, astfel, apare necesitatea aplicării prevederilor art.374 alin.(4), lit. b) Cod de procedură civil și anume după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Totodată, în dispozitivul deciziei instanța de apel a decis să respingă cererea de apel declarată de către Eduard Caraman, ca fiind depusă de o persoană care nu avea dreptul să declare apel.

Instanța de recurs constată că concluziile expuse în partea de motivare a deciziei nu corespund cu concluziile din partea dispozitivă, deoarece în partea motivată a fost indicat că procedura de apel urmează să fie încetată pe motivul depunerii cererii de apel de o persoană care nu avea dreptul să declare apel, pe când prin dispozitivul deciziei apelul declarat de către Eduard Caraman a fost respins, ceea ce ar însemna că a fost examinat fondul apelului.

În circumstanțele descrise, instanța de recurs conchide că decizia Curții de Apel Chișinău din data de 15 noiembrie 2018 este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, ori, partea motivată a deciziei nu coincide cu partea dispozitivă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauză spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza de contencios administrativ, să emită o hotărârea legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se casează integral decizia din data de 15 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Gherman Cibotari împotriva Primăriei Plop Știubei r-nul Căușeni cu privire la obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și se restituie cauza Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Maria Ghervas